

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: V. T. V.
st. příslušnost: Vietnam
zastoupen Mgr. Markem Sedlákem, advokátem
Milady Horákové 13, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**
Hradčanské náměstí 5, 118 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 2. 2025, č. j. 301693-32/2024-MZV/VO,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 2. 2025, č. j. 301693-32/2024-MZV/VO, a rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Hanoji ze dne 16. 10. 2024 o žádosti o udělení víza č. HANO 2024 01 04 0001, *se ruší* a věc *se vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný *je povinen* zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 15 269 Kč k rukám jeho zástupce Mgr. Marka Sedláka, advokáta do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

8/2025

1. V této věci, na jejímž počátku stála žádost žalobce o krátkodobé vízum rodinného příslušníka občana EU, jde o závaznost rozsudku krajského soudu. Soud totiž již jednou rozhodoval o žalobě žalobce proti negativnímu rozhodnutí žalovaného. Toto rozhodnutí zrušil spolu s rozhodnutím vydaným na I. stupni. A uložil správním orgánům, aby žalobci vízum udělily. To se však nestalo, aniž by pro to správní orgány měly adekvátní důvod. Proto soud musel jejich rozhodnutí znovu zrušit.

II. Dosavadní procesní vývoj a obsah napadených rozhodnutí

2. Krajský soud rozsudkem ze dne 30. 7. 2024, č. j. 41 A 14/2024-29 („první rozsudek krajského soudu“), zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 5. 2024, č. j. 301693-2/2024-MZV/VO („první rozhodnutí žalovaného“), a rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Hanoji („velvyslanectví“) ze dne 19. 2. 2024 o žádosti o udělení víza č. HANO 2024 01 04 0001 („první rozhodnutí velvyslanectví“). Správní orgány těmito rozhodnutími rozhodovaly o žádosti žalobce o krátkodobé vízum rodinného příslušníka občana EU. Toto vízum mu neudělily podle § 20 odst. 5 písm. g) zákona o pobytu cizinců, protože žalobce podle nich neprokázal, že je rodinným příslušníkem občana EU podle § 15a téhož zákona. Nedoložil podle nich svou závislost na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem EU nebo jeho manželem.
3. Soud byl však opačného názoru. Žalobcem tvrzené a doložené skutečnosti podle něj svědčily o jeho finanční závislosti na svém synovi a jeho manželce-občance EU podle § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců a čl. 2 odst. 2 písm. d) směrnice 2004/38/ES. Proto soud uložil správním orgánům, aby žalobci vízum udělily.
4. Žalovaný podal proti prvnímu rozsudku krajského soudu kasační stížnost, o které Nejvyšší správní soud vede řízení pod sp. zn. 5 Azs 230/2024. Doposud o ní nerozhodl.
5. Velvyslanectví poté svým rozhodnutím ze dne 16. 10. 2024, č. HANO 2024 01 04 0001 („druhé rozhodnutí velvyslanectví“), opět žalobci vízum neudělilo. Zopakovalo, že žalobce podle něj nesplnil podmínky pro uznání za rodinného příslušníka občana EU podle § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Finanční podpora z Česka neprokazuje skutečnou závislost žalobce na výživě, protože nedoložil své skutečné materiální a finanční podmínky života ve Vietnamu. Velvyslanectví se nijak nevěnovalo tomu, proč nerespektovalo první rozsudek krajského soudu.
6. Žalobce požádal o nové posouzení důvodů pro neudělení víza. Žalovaný však rozhodnutím ze dne 24. 2. 2025, č. j. 301693-32/2024-MZV/VO („druhé rozhodnutí žalovaného“), shledal, že druhé rozhodnutí velvyslanectví je v souladu s § 20 odst. 5 písm. g) zákona o pobytu cizinců. Zdůraznil, že žadatel musí prokázat skutečnou závislost na výživě nebo jiné nutné péči občana EU. Poukázal pak na tři další podobné případy seniorů starších 60 let, kteří dostávali finanční podporu ve stejné výši a stejným způsobem, což vyvolávalo pochybnosti o této podpoře. Tito žadatelé včetně žalobce se pokusili dojem závislosti na výživě vytvořit proto, aby se kvalifikovali na rodinného příslušníka občana EU a získali výhodnější postavení v řízení o schengenské vízum.
7. Žalovaný dodal, že manželka žalobce, které se týká jeden z celkově čtyř výše uvedených případů pochybných žadatelů, podala u brněnského krajského soudu obdobnou žalobu jako žalobce. Soud o ní vede řízení pod sp. zn. 56 A 6/2024 a doposud nerozhodl. Případy obou

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

8/2025

manželů jsou přitom z formálního i věcného hlediska identickými. Z hlediska dalšího postupu má proto svůj význam nejen skutečnost, že Nejvyšší správní soud dosud nerozhodl o kasační stížnosti proti prvnímu rozsudku krajského soudu, ale relevantní je i to, že krajský soud dosud nerozhodl o žalobě manželky žalobce. Obě věci spolu úzce souvisejí. Oba manželé podávali souběžně jak žádost o vízum, tak žalobu. Syn žalobce má v úmyslu žít v Česku s oběma rodiči. Jeví se proto jako žádoucí, aby o žádostech manželů bylo rozhodnuto shodně.

III. Žaloba

8. Nejvýznamnější námitka žalobce směřuje proti tomu, že úřady nerespektovaly první rozsudek krajského soudu. Soud tehdy jasně uvedl, že žalobce doložil svou finanční závislost na synovi a jeho manželce, což stačí pro získání víza. Správní orgány mají podle § 78 odst. 5 soudního řádu správního povinnost řídit se závazným právním názorem soudu. To platí, i pokud ministerstvo podalo proti prvnímu rozsudku krajského soudu kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu. Podání kasační stížnosti nezabavuje správní orgány povinnosti respektovat pravomocný rozsudek rušící jejich původní rozhodnutí.
9. Žalobce dále namítá, že úřady posuzovaly jeho postavení pouze podle § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, ačkoli měly zkoumat všechny možné definice rodinného příslušníka obsažené v § 15a. Podle názoru žalobce správní orgány vyložily chybně i pojem „závislost na výživě“ podle § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Upozorňuje také na praktické problémy se získáváním dokumentů ve Vietnamu. Zastupitelské úřady musí znát místní poměry a vědět například to, že vietnamští farmáři ve věku kolem 60 let nemají nárok na důchod a jsou vyživováni svými dětmi. Konečně žalobce zpochybňuje, že by se jednalo o účelové chování kvůli existenci podobných případů jiných vietnamských seniorů. Každý případ je třeba posuzovat individuálně. Žalobce je skutečně závislý na finanční podpoře od syna a snachy žijících v Česku.

IV. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný opakuje, že podal kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, protože nesouhlasí se závěry týkajícími se výkladu pojmu „závislost na výživě“ v prvním rozsudku krajského soudu. Tato žaloba není ojedinělá. Právní zástupce žalobce podal současně čtyři velmi podobné žádosti o krátkodobé vízum pro vietnamské seniory starší 60 let, včetně manželky žalobce. Všichni se dovolávali statusu rodinného příslušníka občana ČR/EU. Správní orgány zamítly všechny tyto žádosti ze stejných důvodů. Žadatelé totiž nedoložili své skutečné materiální a finanční podmínky.
11. Žalovaný uvedl, že jeden další z těchto žadatelů neuspěl u Krajského soudu v Plzni (rozsudek ze dne 13. 11. 2024, č. j. 62 A 4/2024-31; „plzeňský rozsudek“). Následnou kasační stížnost pak Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 25. 2. 2025, č. j. 1 Azs 298/2024-68 („rozsudek prvního senátu“).

V. Jednání před soudem

12. Dne 4. 6. 2025 se konalo ve věci jednání, na kterém trval žalovaný. Zástupce žalobce se z něj omluvil. Zástupce žalovaného během jednání zopakoval a rozvedl důvody, pro které nesouhlasí se závěry prvního rozsudku krajského soudu. Na výslovný dotaz soudu, proč Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

8/2025

ovšem žalovaný nerespektoval první rozsudek krajského soudu, zástupce žalovaného uvedl, že takto rozhodli, protože by nevěděli, jak postupovat dále, jestliže by žalobce vízum získal, ale jeho manželka ne. Dokazování soud neprováděl.

VI. Hodnocení soudu

13. Žaloba je důvodná.
14. Jádrem věci je otázka respektování závazného právního názoru plynoucího z prvního rozsudku krajského soudu. Na základě § 78 odst. 5 soudního řádu správního totiž *správní orgán v dalším řízení po zrušení jeho rozhodnutí váže právní názor, který soud ve zrušujícím rozsudku vyslovil*. Institut vázanosti správního orgánu právním názorem soudu vysloveným ve zrušujícím rozsudku je základním pilířem pro samotné řádné fungování systému soudního přezkumu aktů vydávaných orgány veřejné správy. Proto je nezbytné jej důsledně dodržovat (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2015, č. 3 As 69/2015-78).
15. Vázanost právním názorem vyjádřeným ve zrušovacím rozsudku soudu vyplývá ze smyslu zrušení rozhodnutí soudem (kasace) v právním řádu. Pokud by tomu tak nebylo, neměla by kasační pravomoc správních soudů rozumný smysl. Musela by se místo ní uplatnit pravomoc apelační, která by správním soudům umožňovala plně nahrazovat rozhodnutí správních orgánů svým vlastním rozhodnutím, aniž by již věc vracely správním orgánům a daly jim možnost vady zrušeného rozhodnutí napravit (k tomuto tématu blíže viz Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 654-655).
16. Správní orgán ovšem nebude právní názor vázat v několika výjimečných situacích. Skutkový stav se například může v důsledku dalšího dokazování natolik proměnit, že se soudem vyslovený právní názor stane neaplikovatelným. Stejně tak může mít dopad na trvající vázanost právním názorem následná změna aplikovaného zákona nebo jiného právního předpisu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2004, č. j. 2 Ads 16/2003-56). Správní orgán se může z vázanosti vymanit též v důsledku kvalifikované změny judikatury na úrovni, kterou by krajský soud i každý senát Nejvyššího správního soudu musel akceptovat v novém rozhodnutí [tedy v případě judikatorního odklonu (v rozšířeném senátu) Nejvyššího správního soudu, nebo v důsledku rozhodovací praxe Ústavního soudu, Evropského soudu pro lidská práva nebo Soudního dvora EU; blíže srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007-56; a Kühn, Z., cit. výše, s. 655]. Jen pro úplnost soud připomíná, že takovou změnou judikatury není jeden rozsudek jiného krajského soudu v obdobné věci.
17. K tomu je třeba dodat, že kasační stížnost není řádným opravným prostředkem, jakým je například odvolání. Naopak je mimořádným opravným prostředkem, jehož hlavním smyslem a účelem je dát Nejvyššímu správnímu soudu příležitost sjednocovat judikaturu krajských soudů. *Právě u krajských soudů se proto nachází těžiště správního soudnictví*. Jestliže se tedy kasační stížnost nespojí s odkladným účinkem (ať už ze zákona či na úspěšný návrh stěžovatele), tak rozsudek krajského soudu, který vedl ke zrušení rozhodnutí žalovaného, zůstává pravomocným a vykonatelným určovatelem dalšího postupu žalovaného. I pokud tedy žalovaný podá kasační stížnost (která se nespojí s odkladným účinkem), má povinnost postupovat podle rozsudku krajského soudu. Vymanit se z této povinnosti může jen v případech výše uvedených výjimek, tj. podstatné změny skutkového stavu, změny právní Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

8/2025

úpravy nebo změny judikatury. Další výjimku by pak samozřejmě tvořil rozsudek Nejvyššího správního soudu, který by stihl do nového rozhodnutí žalovaného zrušit původní rozsudek krajského soudu. Nic z toho se ovšem v této věci nestalo. Argument žalovaného vznesený při jednání, že by nevěděl, jak postupovat dále, pokud by manželka žalobce nezískala vízum, nemá v tomto kontextu relevanci.

18. Jediným hypoteticky relevantním argumentem mohl být poukaz žalovaného ve vyjádření k žalobě na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti jednoho ze žadatelů, kteří podle slov žalovaného podali svoji žádost za stejné konstelace jako žalobce. Jde konkrétně o rozsudek prvního senátu. Tento rozsudek však nijak nepopírá právní závěry plynoucí z prvního rozsudku krajského soudu. Týká se otázky práva nahlížení do spisu v řízení ve věci krátkodobého víza. Nepřekonává tedy názor krajského soudu ve vztahu k výkladu § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců a čl. 2 odst. 2 písm. d) směrnice 2004/38/ES.
19. Relevantní změnou judikatury není ani plzeňský rozsudek (viz bod 16 výše). Ten se sice dané otázce věnuje (srov. jeho body 64 až 74). Nijak se ovšem nevypořádává s prvním rozsudkem krajského soudu, ačkoliv po něm časově následuje. Ani nepracuje s rozsudkem Soudního dvora ze dne 16. 1. 2014 ve věci C-423/12, *Flora May Reyes v. Migrationsverket*, na jehož výkladu první rozsudek krajského soudu stál. I kdyby obojí učinil a dospěl k jinému závěru než první rozsudek krajského soudu, tak by ale tak jako tak – až do případného stvrzení takového právního názoru Nejvyšším správním soudem – nešlo ve světle výše uvedeného o změnu judikatury, která by mohla prolomit kasační závaznost prvního rozsudku krajského soudu. Stává se, že krajské soudy dojdou k různým právním názorům. Je pak ale právě na Nejvyšším správním soudu, aby je případně sjednotil.
20. Soud tedy shrnuje, že správní orgány nerespektovaly závazný právní názor plynoucí z prvního rozsudku krajského soudu, podle kterého žalobce prokázal závislost na svém synovi a jeho manželce-občance EU. Proto měly správní orgány povinnost mu udělit krátkodobé vízum rodinného příslušníka občana EU. Žalobce ho měl mít už minimálně od podzimu loňského roku, kdy velvyslanectví vydalo své druhé rozhodnutí.
21. Zbylé námitky je s ohledem na výše uvedené důvody nadbytečné vypořádávat.

VII. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

22. Z výše uvedených důvodů soud zrušil pro nezákonnost druhé rozhodnutí žalovaného, protože žalovaný nerespektoval závazný právní názor plynoucí z prvního rozsudku krajského soudu (§ 78 odst. 1 a 5 soudního řádu správního). Protože nezákonným je ze stejného důvodu i druhé rozhodnutí velvyslanectví, soud jej také zrušil (§ 78 odst. 3 soudního řádu správního). Věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému (§ 78 odst. 4 soudního řádu správního). V dalším řízení správní orgány dále váže právní názor soudu plynoucí z prvního rozsudku krajského soudu (§ 78 odst. 5 soudního řádu správního). Vízum nyní už budou muset žalobci neprodleně udělit.
23. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 soudního řádu správního. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Výrokem II. tohoto rozsudku soud uložil žalovanému povinnost uhradit žalobci náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 15 269 Kč.
Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

8/2025

24. Tato částka se skládá ze soudního poplatku ve výši 3 000 Kč (za podání žaloby) a dále z částky 9 240 Kč za dva úkony právní služby právního zástupce žalobce – příprava a převzetí věci [§ 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu] a podání žaloby [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Odměna za jeden úkon právní pomoci činí 4 620 Kč. K částce 9 240 Kč je třeba dále připočíst paušální náhrady hotových výdajů za dva úkony právní služby po 450 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu) a DPH, jejíž je žalobcův zástupce plátcem, ve výši 2 129 Kč. Částku 15 269 Kč tedy žalovaný uhradí k rukám zástupce žalobce Mgr. Marka Sedláka do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 4. června 2025

Martin Kopa v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.